05_The Essence of the Weekend Tax_ME

Целта и логиката на данъчното третиране по Закона за данък върху добавената стойност и Директива 2006/112/ЕО относно общата система на ДДС, на използването и отделянето на стоки за лични нужди или за цели, различни от независимата икономическа дейност, могат да бъдат изяснени като се изхожда от характеристиките на ДДС. Преди всичко, това е данък върху крайното потребление, като правилното функциониране на механизма му се осигурява чрез начисляването на данъка и ползване на данъчен кредит при покупката на стока/услуга, предназначена за независимата икономическа дейност на лицето. Този принцип се нарушава, когато е ползван данъчен кредит, а активът се употребява за лични нужди.

В тази връзка, от 1 януари 2016 г. дружествата следва да декларират пред НАП дали собствениците, управителите и/или служителите им използват фирмени активи за лични нужди. Различно е данъчното третиране на използването и отделянето на стоки за лични нужди в зависимост от това дали стоките са включени в активите/имуществото на предприятието, приспаднат ли е при това данъчен кредит (частичен или пълен), както и дали е налице предоставяне за лично ползване или е налице окончателно отделяне на стоката от стопанските активи.

Когато стоките и/или услугите се ползват изцяло за лични нужди, тогава не възниква проблем относно облагането, защото не е налице право на приспадане на данъчен кредит или се начислява ДДС върху всички разходи, свързани с тях. Когато стоките и/или услугите се използват само за независимата икономическа дейност на данъчно задълженото лице също не налице проблем, тъй като тогава ще възникне право на пълен данъчен кредит.

Предизвикателствата и практическите трудности пред бизнеса възникват, когато стока и/или услуга се ползва, както за фирмени, така и за лични нужди. Разграничаването на личното ползване на дадена стока, както и доказването му е основното затруднение, което практиката среща.

Съгласно Разяснение № 200015 от 22.01.2016 г. на НАП относно: данъчно третиране по ЗДДС на използването и отделянето на стоки за лични нужди на данъчно задълженото

CR legal DL 2018. Всички права запазени.

лице, на собственика, на работниците и служителите, ако данъчно задължено лице ще използва дадена стока, включена в стопанските му активи, и за лични нужди, пред него са налице основно следните две алтернативни правни възможности:

- да приспадне изцяло данъчен кредит за стоката и да начислява данък за доставката на услугата по ползването на стоката за лични нужди (т.е. да ползва пълен данъчен кредит и впоследствие да начисли ДДС за личната употреба), или
- да упражни правото на данъчен кредит за стоката и съпътстващите ползването й разходи в пропорция, съответстваща на пропорцията на използването на актива за стопанската дейност и за лични нужди (т.е. да приспадне само част от данъчния кредит, която съответства на стопанската употреба на стоката).

Следователно, всички регистрирани за ДДС дружества трябва да изчисляват и плащат ДДС за безвъзмездна лична употреба от собствениците и служителите на стоки и услуги, за които е ползван данъчен кредит.

В ЗДДС не се съдържат правила за пропорционалното разпределяне на разходите в зависимост от степента на използване на съответната стока и/или услуга за лични нужди. В Указанието се посочва, че ДЗЛ сами трябва да разработят механизъм за разпределяне на разходите за определяне на данъчната основа, като дефинират основната база за разпределяне на направените разходи. Изборът на база за разпределяне на направените преки разходи следва да бъде съобразен с естеството на съответната стока. Например по отношение на автомобил (или всички автомобили в предприятието) подходяща база за разпределяне на направените преки разходи би могла да бъде изминат пробег в километри или продължителност на използване, отчетено в часове/дни. По отношение на недвижими имоти подходяща база за разпределяне на направените преки разходи би могла да бъде площ в квадратни метри или време на използване, отчетено в часове/дни или комбинирана между двете бази – например стая в хотел, която се използва, както за настаняване на гости на хотела, така и за лични нужди на собственика. ДЗЛ следва да поддържа надлежна документацията за доказване прилагането на разработения механизъм за разпределяне на разходите за лични и фирмени нужди.

CR legal DL 2018. Всички права запазени.

В обобщение може да се заключи, че данъчно задължените лица, регистрирани по ДДС имат следните правни възможности във връзка с облагането с ДДС на активи, използвани за лична употреба:

1. Ако за получената стока не се упражнява право на данъчен кредит – то не се начислява ДДС за доставката за лични нужди.
2. Ако за стоката и съпътстващите ползването ѝ разходи се приспада данъчен кредит – начислява се ДДС за доставката за лични нужди.
3. При частично упражняване право на данъчен кредит за получена стока – не се начислява ДДС за частта, за която не е ползван кредит.

Фокусът на НАП би следвало да са лица, които ползват данъчен кредит за покупки на стоки (мобилни телефони, абонамент за тях, компютри, техника, леки автомобили, недвижими имоти), а реално ги използват за лична употреба или други цели, различни от независимата икономическата дейност на дружеството

CR legal DL 2018. Всички права запазени.